

Strategi för Sveriges globala utvecklings- samarbete inom hållbar social utveckling 2018–2022

Regeringskansliet
Utrikesdepartementet

1. Inriktning

Målet för svenskt internationellt bistånd är att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck. Utvecklingssamarbetet ska ta sin utgångspunkt i policyramverket för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd samt principerna om bistånds- och utvecklingseffektivitet liksom i de nya internationella överenskommelser som det internationella samfundet enades om under 2015, Agenda 2030, Addis Ababa Action Agenda och klimatavtalet från Paris.

Svenskt utvecklingssamarbete inom ramen för denna strategi ska bidra till en hållbar social utveckling genom en förbättrad jämlik och jämställd hälsa, utbildning av god kvalitet genom hela livet, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt tillgång till rent vatten, sanitet och hygien (WASH). Strategin ska gälla under perioden 2018–2022 och omfatta sammantaget 7 100 miljoner kronor.¹

Strategin ska särskilt utgå ifrån de globala målen i Agenda 2030 om god hälsa och välbefinnande (mål 3), utbildning av god kvalitet för alla (mål 4), jämställdhet (mål 5) samt rent vatten och sanitet (mål 6), och inom ramen för verksamheten bidra till att uppnå dessa.

Sidas verksamhet ska bidra till följande mål:

Förbättrad jämlik och jämställd hälsa, trygghet och välbefinnande genom hela livet

- Stärkta och hållbara system av god kvalitet för hälsa
- Förbättrad tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inklusive frihet från könsrelaterat våld
- Förbättrad tillgång till rent vatten och säkert hanterad och hållbar sanitet och hygien generellt och inom hälsovården

¹ Insatser inom ramen för denna strategi finansieras i enlighet med villkor för anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, anslagsposten 34 Hållbar utveckling under utgiftsområde 7 eller motsvarande anslagspost i regleringsbrev avseende Styrelsen för utvecklingssamarbete (Sida) för respektive verksamhetsår.

2. Kontext

- Stärkt kapacitet att främja mer hälsosamma liv
- Stärkt kapacitet att förhindra hälsopåverkan av miljöföroreningar och klimatförändringar

Förbättrad likvärdig, inkluderande och jämställd utbildning och livslångt lärande av god kvalitet

- Stärkta och hållbara system av god kvalitet för utbildning och lärande
- Förbättrade möjligheter att tillgodogöra sig lärande och kunskap, särskilt för flickor och kvinnor
- Ökad kunskap om sex och samlevnad, inklusive sexuella rättigheter, samt stärkt arbete mot könsrelaterat våld i och utanför skolan
- Förbättrad tillgång till rent vatten och säkert hanterad och hållbar sanitet och hygien i skolor
- Ökad kunskap om och integrering av hållbar utveckling i utbildning och lärande

Agenda 2030 och dess hållbarhetsmål är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling. Den sociala och ekonomiska utvecklingen inom de planetära gränserna är beroende av en hållbar förvaltning av vår planets resurser. En central förutsättning för en hållbar social utveckling är att människor har tillgång till kunskap och grundläggande samhällsservice av god kvalitet genom hela livet och ges möjlighet att utvecklas fullt ut och bidra till sin egen- och samhällets utveckling. Holistiska hållbara system för hälsa, trygghet, utbildning samt vatten och sanitetsförsörjning är ömsesidigt förstärkande, inbördes beroende och odelbara komponenter av en hållbar social utveckling.

Generellt har stora förbättringar skett under de senaste åren för människor som lever i fattigdom. Förbättrad kunskap, teknologi och utveckling av metoder har bidragit till att förebygga, bota och förhindra spridning av sjukdomar. Fler barn än någonsin går i skolan, den förväntade medellivslängden har ökat, liksom tillgång till vatten och sanitet.

Trots dessa framsteg återstår fortfarande många utmaningar och stora behov av investeringar i mänskligt kapital för att uppnå en hållbar social utveckling. Fungerande system för hälsa, sjukvård, utbildning samt vatten och sanitet saknas fortfarande i stora delar av världen. Stora brister återstår vad gäller likvärdighet, jämställdhet, kvalitet och tillgång till grundläggande samhällsservice. Människors tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter brister. Aldrig tidigare har så många människor varit på flykt vilket skapar stora utmaningar för tillgång till grundläggande social service, inte minst vad gäller utbildning där barn riskerar att lämnas utanför skolsystemet under hela sin uppväxt. Människor, i synnerhet barn, som befinner sig på flykt eller i konflikttrabbade eller sviktande stater är särskilt utsatta och riskerar att drabbas av övergrepp, diskriminering och människohandel. Samtidigt finns stora behov i länder som förblivit fattiga – ofta på grund av dålig samhällsstyrning och korruption - trots fred under en längre tid.

En socialt hållbar utveckling är avgörande för att människor och system ska vara motståndskraftiga

3. Verksamhet

och kunna hantera kriser, chocker och utmaningar som t ex konsekvenser från klimatförändringar, naturkatastrofer, flyktingsituationer, epidemier, etc. Det finns stora och ökande behov av fungerande och hållbara system som förmår integrera och koordinera olika utmaningar och tvärsektoriella lösningar.

Sveriges utvecklingssamarbete ska ta sin utgångspunkt i och präglas av ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Detta så att människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska vara socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart liksom jämställt. Grundvalen för utvecklingssamarbetet är en helhetssyn på människors och samhällens utmaningar, behov och förutsätt-

ningar. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är ett mål i sig såväl som en förutsättning och ett medel för en hållbar global utveckling. Våld och väpnad konflikt är ett av de största hindren för ekonomisk och social utveckling och utvecklingssamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande arbetet. Ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingssamarbetet.

Synergier mellan strategins olika områden ska tillvaratas. Särskild vikt ska läggas vid komplementaritet och synergier mellan de tre strategierna för en hållbar utveckling. Synergier ska också sökas med verksamhet inom ramen för andra tematiskt inriktade strategier samt regionala och bilaterala strategier. Sida ska säkerställa att det finns en helhetssyn på det samlade svenska stödet till hållbar social utveckling. Global verksamhet ska bidra till att prioriterade svenska frågor får

genomslag i den internationella normativa policyutvecklingen inom strategins områden.

Ökad kunskap, tillgång till information, dialog och deltagande som främjar jämlikhet och jämställdhet är genomgående teman som bidrar till global policy- och metodutveckling och kapacitetsuppbyggnad. Sverige ska särskilt stå upp för frågor som inte i tillräcklig utsträckning lyfts fram av andra aktörer i det internationella samarbetet. De internationellt överenskomna principerna för bistånds- och utvecklingseffektivitet ska tillämpas.

Ett globalt mervärde ska prioriteras, men verksamhet som kan hänföras till en enskild region eller flera länder kan också förekomma. Partnerskap med en bredd av aktörer ska eftersträvas. Stöd via multilaterala organisationer ska vara förenligt med svenska prioriteringar och förhållningssätt i samarbetet med de multilaterala organisationerna. Den svenska resursbasens erfarenheter, kompetenser och nätverk inom olika samhällssektorer ska beaktas i genomförandet. En innovativ och flexibel ansats bör tillämpas, inklusive användande av innovativa finansieringsformer.

Verksamheten ska sträva efter att vara integrerad, och kunna bidra till flera mål parallellt. Inom strategins två målområden, hälsa och utbildning, ska verksamhet med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) samt vatten, sanitet och hygien (WASH) integreras. Dessa är särskilt viktiga och ömsesidigt förstärkande och möjliggör en bättre tillgång till både hälsa och utbildning för kvinnor och flickor.

Förbättrad jämlik och jämställd hälsa, trygghet och välbefinnande genom hela livet

Verksamheten ska främja robusta hälsosystem särskilt på lokal nivå (primärvård) och bidra till sociala trygghetssystem. Dessa ska ha kapacitet att tillhandahålla såväl förebyggande som behandlande vård och förbättrad förmåga att förebygga och hantera olika riskfaktorer och hälsohot, såsom utbrott av smittsamma sjukdomar och antibiotikaresistens. Verksamheten ska bidra till kunskaps-, kapacitets- och policyutveckling inom SRHR, inklusive mödra- och barnhälsovård, hiv-beämpning, säker abort samt förebyggande av prostitution och könsrelaterat våld. Verksamheten ska vidare bidra till

stärkta hållbara system för vatten- och sanitetsförsörjning, främja användandet av anpassade och hållbara tekniska eller naturbaserade lösningar samt ökade kunskaper om hygien, sanitet och säker vattenhantering som tillsammans med hälsosamma matvanor är en förutsättning för god hälsa. För att främja mer hälsosamma liv ska stöd till globala och regionala aktörer som arbetar för att stärka förebyggande och hälsofrämjande insatser ingå, särskilt med riskfaktorer såsom till exempel rökning, alkohol, dåliga matvanor, fysisk inaktivitet och trafikolyckor. För att minska risken för hälsopåverkan av miljöföroreningar är sektoröverskridande verksamhet centralt.

Förbättrad likvärdig, inkluderande och jämställd utbildning och livslångt lärande av god kvalitet

Verksamheten ska ha en helhetssyn på lärande med fokus på att bidra till att stärka nationella utbildningssystem, inklusive lärarutbildning, av god kvalitet på samtliga nivåer från förskola till yrkesutbildning och högre utbildning inklusive icke-formell utbildning. Att flickor och pojkar ska kunna fullgöra en avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning

av god kvalitet är prioriterat. Verksamheten ska också bidra till ökade möjligheter att tillgodogöra sig kunskap, vilket särskilt avser flickor, kvinnor och utsatta grupper, samt till förbättrad sexualundervisning, kunskap om sexuella rättigheter och förebyggande av könsrelaterat våld i och utanför skolan. Verksamheten ska vidare bidra till att skolor kan säkerställa tillgång till rent vatten, säkra och trygga toaletter samt kunskap om hygien, speciellt för flickor. En ökad integrering av utbildning för hållbar utveckling ska främjas i alla lärandeprocesser för att ge individen ökade kunskaper och färdigheter för att kunna göra medvetna val om hållbar livsstil, miljö och klimat, mänskliga rättigheter samt värdegrunds- och demokratifrågor.

Strategin ska följas upp enligt de principer och processer som anges i regeringens riktlinjer för strategier inom svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd. Rapportering ska ske med referenser till hur verksamheten bidrar till genomförandet av Agenda 2030.

Regeringskansliet

Växel: 08-405 10 00

Besöksadress: Mäster Samuelsgatan 70
Stockholm